

Presentació *DONEM LA CARA* (A. CASAÑAS) 29-6-06

Al pròleg que vaig fer a petició de l'autor per al seu llibre , repeteixo alguns cops que Anicet Casañas és l'epítome del sentiment. Ha actuat tota la vida obeint un corrent interior, generós i efusiu que, traduït en acció, ha representat l'ajut, la donació, la col.laboració, el consell .

Diria que és pastat d'una substància que, per bé que no es faci gaire visible en el món d'avui, tots portem a dintre: la pasta del bé. Malfieu-vos dels qui us diguin que el nostre món és del tot egoista, que tothom gira l'esquena al veí, que som insensibles. No sempre: per molt que us desvaloreu en l'autojudici vosaltres mateixos reconeixereu que ara aquí, ara allí, heu obrat bé. És aquella màxima dels escoltes, dels exploradors i dels minyons de muntanya: cada dia una bona obra , ni que sigui recollir un paper mal llençat i dipositar-lo on cal.

Però hi ha persones que , com més difícil sembla poder actuar honestament, fan esforços i sacrificis per dur a terme allò que el cor , el pensament recte, els dicta . I això totes les hores del dia i de la nit. Si els escarneixen , no en fan cas, si els posen més dificultats i barreres, troben forces i energies per superar-les : no es cansen mai, poden semblar incombustibles ... No ho són, no ho són ; tenen tanta fragilitat com tu i com jo, però no s'emboquen amb la fragilitat com si fos una flassada . Segueixen dreturats, obsedits, l'estrella del deure, travessen les flames sense mirar si hi deixen la pell. I obeeixen les peticions com si ordres fossin, costin els sacrificis personals que costin .

I hi deixen la pell, per ventura. O bé duren anys i panys com flametes imperidores, il.luminant-nos sense ells voler-ho.

No perdeu de vista que estem parlant d'una persona de carn i os, present en aquesta sala, no d'una imatge de sant dalt d'un altar.

El meu amic Josep Maria Sans i Travé, excel.lent Director General d'Arxius, declarava un dia que, més enllà dels solemnes Tractats i Pragmàtiques reials, més enllà de les Constitucions i Testaments, tota carta, tot rebut, tota nota escrita damunt un tall de paper, és un document històric, i ho pot ser a tots els honors un cop entrada als registres. I afegia : tothom hauria d' escriure les Memòries o l'Autobiografia. Comento jo : he llegit bastants llibres que parlen de la persona que els ha escrits, allò que en diuen els "llibres del jo". I n'he redactats , com sabeu. Són enriquidors, dibuixen la trajectòria d'una persona i del seu entorn, com ha incidit en el dit entorn, i el perfil del protegonista es veu canviar a mesura que passen els anys de la seva vida. Perquè, la veritat és que els llibres del jo, en alguns casos són més urgentment escrits que no en d'altres, car la persona té el desig biològic de buidar el pap, de donar una imatge viva i combativa d'ella mateixa, però autèntica. Ben cert que hi ha falses autobiografies , degudes a personatges que tenen més a amagar que no a mostrar; també aquestes autobiografies són instructives, perquè es poden llegir com una calcomania, pel darrere.

Niço Casañas té una vida d'aventura, literalment una vida encesa ; procedent de família de la classe treballadora, s'interroga ,encara en edat escolar, per la justícia distributiva, i així el sentit de les retribucions morals l'acompanyarà sempre. Per circumstàncies rocambolesques va tastar als divuit anys la Presó Model com a detingut polític. I molts anys després, quan va creure, en temps de transició, que podia ser útil a la societat, es presentà per senador independent

Professionalment ha estat constantment treballant en activitats relacionades amb l'agricultura i la ramaderia , des d'una capacitació tècnica

que ha anat enfondint i aperfectint sense treva. Ell mateix fa un exhaustiu relat de les diferents empreses on ha treballat o ha dirigit , i no hi enumera només els detalls tècnics, sinó els detalls socials i diria que polítics, l'aprenentatge del tacte i alhora l'autovigilància que cal per tractar amb els inferiors, que acabaven fascinats pel seu tarannà conciliador i per l'exemple de laboriositat febrosa que transcendia de la seva conducta. Tot això es densifica i dramatitza en la seva llarga etapa de Director de l'Obra Tutelar Agrària de Gimenells . Més tard, com a Professor Universitari a Lleida, el tracte amb els alumnes fou molt fruitós.

Hi ha episodis d'autèntica novel·la d'aventures en aquest relat autobiogràfic , perquè les peripècies que s'ha topat han presentat força vegades l'enjòlit de les situacions límit. Molt abans que s'inventés Indiana Jones ell en donava la silueta, àgil i alerta, movent-se per bardisses o dalt de maquinasses enormes , amb la jaqueta de couro d'un pilot , tal com apareix a la portada del llibre.

Llibre que ha estat redactat d'una manera sorprenent, almenys sorprenent per a mi , que , en la distància, n'he seguit la construcció filada per filada. Perquè el volum *Donem la Cara* ha estat dictat. L'autor Anicet Casañas té una virtut que els vells escrivans , com un servidor, som incapaços de descobrir-nos. Va anunciar-nos que pensava redactar i publicar la seva autobiografia però que ell no estava per escriure i rumiar les paraules : necessitava una persona que posés en lletres el que ell explicaria . Creia que verbalment es defensaria prou bé . Néstor Lujàn va redactar els seus darrers llibres per aquest procediment.

Les potències celestials van ajudar-lo, i aconseguí contactar i contractar la persona idònia . Una redactora, de professió traductora i acostumada al món editorial, segura en la llengua i ràpida en el teclèigi en el tractament de textos , capaç de perfilar més correctament per escrit frase o construccions que oralment quedaven un poc deixatades . Hem conegut també nosaltres l'Amàlia , i li reconeixem, com ha fet el mateix Casañas, la seva valuosa intervenció en la confecció del volum. Un detall curiós :

aquesta col.laboradora-redactora s'ha sempre meravellat de la fermesa i rotunditat dels paràgrafs del Casañas ; aquest dictava com si llegís ja un text , amb seguretat en el període i contundència en els girs , sense esmenar-se . Ella, és clar, pefilava millor l'esquelet sintàctic ,però sobre la marxa i reflectint-ho a la pantalla de l'ordinador. Algun dia ens explicaran si van sostenir alguna baralleta, cosa que afegiria salsa a la història anecdòtica del llibre.

Anicet-Niço Casañas no és escriptor, mai no havia redactat sinó informes econòmics i apunts de classe per a l'Escola Tècnica Superior d'Agricultura . Doncs ens ha ofert un llibre que no desmereix de qualsevol altre del mateix tirat fet per persones més avesades a escriure. Què vol dir, això? Que quan es parla d'allò que hom coneix hom es troba en terreny segur, que quan es parla amb el cor el llibre té batec.

A parer meu, el volum es va enllestir amb prou rapidesa , rapidesa volguda per l'autor, que devia tenir l'olla a pressió a punt d'esclatar i va voler destapar-la al moment just. Pagès editors, tan infatigables com el Niço, han tret el llibre en una bella presentació, i els colors de la portada plasmen la natura que ha presidit els passos del nostre heroi.

Tinc la satisfacció d'haver escrit el pròleg del llibre i de presentar-lo més bé o més malament. I, sobretot, tinc la sort impagable de figurar , amb la meva família, dins la cohort d'amics , espessa i fidel, que envolta Niço Casañas.